

ПОЛІТИКА

Американські інвестори та суди за літій на Кіровоградщині

● ЧЕР 18, 2026

Фото: надане автором

Літійова руда

Буремна доля українського літію

В Україні є три розвідані родовища й одна попередньо вивчена ділянка літійових руд. **Шевченківське родовище** на Донеччині біля Великої Новосілки й **ділянка Балка Крута** біля Бездрильська Закарпатської області окуповані. Ще два родовища — Полівоське й ділянка «Добра» — розташовані на Кіровоградщині.

Ліцензія на розробку Полівоського родовища належить компанії «Укрлітвиробування», кінцевим бенефіціарним власником якої є Сергій Табалов. Це молодший син **колишнього нардепа Олександра Табалова**. Компанія **заплатила** за ліцензію 119 мільйонів гривень і з 2017 року вклала понад триста мільйонів гривень у розвиток родовища й міжнародну оцінку запасів.

У той самий час роками тривали суди у справі про шахрайство. Слідство вважає, що у 2011–2014 роках посадовці Держгеокадастру Кіровоградської області разом із представниками «Укрлітвиробування» незаконно — через підставних осіб і безшотну приватизацію — вивели у приватну власність 51 земельну ділянку над родовищем. Компанія **стверджує**, що виграла вже майже пів сотні судових справ. «Законність всіх рішень» Держгеокадр України, на підставі яких ТОВ «Укрлітвиробування» **було видано спеціальний дозвіл, після чого всі необхідні платежі за користування надрами, та самого спеціального дозволу** підтверджено рішенням Апеляційного адміністративного суду міста Києва у 2019 році.

Нині роботи тут не ведуть — кажуть, що через війну.

«Ви розумієте, якщо ми будемо тут концентрувати техніку, її відроз парабачать з супутників. І я думаю, що казали не відроз прилетять бомбити, а почекать, поки ми цю руду збудуємо, щоб завдати якомога більше пошкоджень. Тому питання будівництва шахти під час війни залишається невирішеним, але в наших планах, якщо буде все нормально, десь до 2028 року завершити всі роботи і до 2030-го почати видобуток», — розповів LV на червневий і головний геолог ТОВ «Укрлітвиробування» Михайло Гейченко.

Фото: надане автором

Михайло Гейченко

Читайте також **Невидима основа економічного відновлення: REE-потенціал України та необхідність стратегічного переходу до моделі повного циклу**

Своя судова історія є й у ділянці «Добра». Вона почалася ще до повномасштабного вторгнення. Тут є кілька справ, які стосуються намагання компанії «Петро-Консалтинг» отримати спецдозвіл. (ТОВ «Петро-Консалтинг» (зараз працює як ТОВ «Європейський літій Україна») — це українська геологорозвідувальна компанія, відомою отриманням ліцензій на видобуток літію. У січні 2024 року підприємство офіційно увійшло до складу австралійської гірничодобувної корпорації European Lithium — Ред.).

Ця компанія **позивалася** до Держгеокадру, вимагаючи скасувати відмову у видачі спецдозволу і змусити службу видати ліцензію на видобуток літійових руд ділянці «Добра». В вересні 2021 року Верховний Суд **визнав** рішення попередніх інстанцій на користь компанії та відправив справу на нове коло розгляду.

Громадська організація «Автоматизація Київ» **позивалася** проти Держгеокадру та ТОВ «Петро-Консалтинг», щоб заблокувати видачу дозволів. Справу закрили після того, як суд **визнав** громадській організації, а сама фірма тимчасово відкликала частину своїх претензій.

Окремо компанія «Петро-Консалтинг» **позивалася**, намагаючись зобов'язати державу повернутися до розгляду їхньої заяви. Після тривалої судової тяганини 18 липня 2023 року Верховний Суд **визнав** ТОВ «Європейський літій Україна» — це нова назва «Петро-Консалтінгу» — у відкритті касаційного провадження у справі.

Отже, український бізнес бачить цінність у літійових родовищах, але до видобутку в нього руки ще не дійшли. Аби організувати на одному родовищі видобуток і первинне збагачення руди, потрібно й-як сім років і 100–200 мільйонів доларів. Такі гроші — не проблема для великого американського бізнесу.

Літійові проекти в Україні

Ілюстрації

Родовище	Локація	Строк дії	Запаси руди Віст оцінку	Ресурси	Переважаний тип мінеральної сировини	Метод розробки	Стан розробки проєкту	Компанія-оператор
1. Полівоське	Кіровоградська	2017-2037	1,27%	1,3%	Петаліт	Шахта	Попереднє ГЕО	Укрлітвиробування
2. Добра	Кіровоградська	—	1,3%	1,4%	Петаліт сподоженовий	Шахта	—	—
3. Шевченківське	Донецька	—	1,1%	—	Сподоженіт	Шахта	—	—
4. Крута Балка	Закарпатська	—	—	0,8%	Петаліт	Кар'єр	—	—
Усього				Тільки				

- Запаси літійової руди в Україні становлять «1% від світових. Це третина від доведених у Європі. Точні обсяги запасів корисної копалини мають граф «таємно»
- Літій в Україні не видобувають. Відомі три розвідані родовища й одна попередньо вивчена ділянка літійових руд, наванізу ділянка літійових рудопорів
- Реалізація проєкту на стадії видобутку та первинного збагачення потребує від \$100–200 млн інвестицій по кожному родовищу, час виконання 5–7 років
- Розробка літійових родовищ потребує великих витрат і інвестицій не лише для створення рудників та інфраструктури
- Незаліцензовані об'єкти представлені в «Інвестиційному атласі надророзробучача» для встановлення на аукціоні Державної служби геології та надр України

Фото: geo.gov.ua

Рональд & Дональд

У вересні 2025 року **оголосили** конкурс на укладення угоди про розподіл металічних корисних копалин, які видобуватимуться і збагачуватимуться у межах ділянки «Добра».

«Ділянка «Добра», загальною площею 17,07 кв. км, розташована в Кіровоградській області. Складається з двох окремих зон близько розташованих жил рудноносних породами — Станіславської та «Надії» трьох рудопорів вільфору, що розташовані на сільському ділянці. Наявність у рудках двох літійових мінералів (петаліт і сподоженіт) дозволяє отримувати селективним шляхом сподоженіт і петалітний концентрат», — йдеться у **публікації** Держгеокадру.

Тогочасна перша віцепрем'єрка, а зараз прем'єрка Юлія Свириденко **стверджувала**, що родовище підпадає під мандат Американсько-українського фонду відбудови, отже його розробка може стати першим пілотним проєктом у межах спільного інвестування.

Спецдозвіл видають на 50 років. Він дозволяє шукати, видобувати і збагачувати (проводити первинну переробку) літію, ніобію, рубідію, танталу, цезію, берилію, вільфору і золота. Так, «Добра» багата не лише літєм.

Читайте також **Єгор Перелігін, Міндовілля: «Україна має найбільшій в Європі запаси титанової сировини, ідеальної для металевіт переробки США»**

У січні 2026 року за підсумками конкурсу Кабмін **обрав інвестора**: компанію Dobra Lithium Holdings JV, LLC. акціонерами якої є компанії TechMet та The Rock Holdings.

Тоді оголосили, що родовище дасть змогу залучити щонайменше 179 мільйонів доларів капітальних інвестицій, із яких 12 мільйонів витратять на проведення нової геологорозвідки та міжнародного аудиту запасів, а 167 мільйонів — на організацію видобутку і збагачення, якщо промислові запаси родовища підтвердяться.

Фото: надане автором

Територія ділянки «Добра» - родовищелітійових руд

Тестмет вперше контролює або доміючими мінеральними частками в 10 активах на чотирьох континентах і має досвід втілення складних проєктів із розвідки, видобутку й переробки критичних мінералів. Компанія спеціалізується на стратегічно важливих металах, необхідних для переходу до чистої енергетики, таких як літій, нікель, кобальт, рідкісноземельні елементи тощо.

Серед інвесторів компанії — Американська міжнародна корпорація фінансування розвитку (DFC), Інвестиційна стратегія TechMet узгоджується з політичними цілями уряду США та його союзників, спрямованими на зменшення залежності від Китаю у сфері технологічних металів.

Єдиним бенефіціаром другого інвестора — американської інвесткомпанії The Rock Holdings — є Рональд Стивен Лаудер. Він є **судьовим чином** компанії Estee Lauder і президентом Світового сирейського конгресу.

Читайте також **Як Трампа став Трампом. Дитині травма, страх мікробів і нарцисизм**

Також Лаудер дружить із Трампом. The Guardian **повідомляє**, що саме Лаудер **продав Трампу** «кутити» Гренландію. Бізнесмен розповідає, що познайомився з Трампом у шведських, коли вони вчилися в одній бізнес-школі. Після роботи в сімейному косметичному бізнесі Лаудер служив у Пентагоні, потім був послом США в Австрії, а в 1989 року невдало балотувався на посаду мера Нью-Йорка. У 2016 році Лаудер пожертвував сто тисяч доларів до спільного комітету зі збору коштів «Третьою Трампом» (Trump Victory).

Фото: cnbc.com

Новообраний президент Сполучених Штатів Дональд Трамп став президента Всесвітнього сирейського конгресу Рональда Лаудера після їхньої зустрічі в клубі Mar-a-Lago в Палм-Біч, Флорида, США, 28 грудня 2016 року.

Деяч погляду Лаудера і з Україною. У двотисячних він через компанію Central European Media Enterprises володіє українським телевізійним холдингом «1+1». Щоправда, медіабізнес вивився менш перспективним за видобуток літію, тому у 2009-10 роках **СМЕ продала його Ігорю Коломойському**.

Добровеличківська громада стурбована

Добровеличківка — це селище у західній частині Кіровоградської області. Громада дивиться на потенційну розробку родовища з надією на розвиток інфраструктури й нову нових робочих місць.

«Зараз придуть хлопці після війни. Їх потрібно тут влаштувати. Під час війни аграрії навчилися оптимізувати свій бізнес. Тобто, якщо там працювало п'ять людей, сьогодні працює дві людини. І я думаю, що після війни ця ситуація не зміниться. А якщо будуть робочі місця, люди, то буде працювати поголовно відпочиває, дитячий садок, школа, лікарня і так далі», — коментує голову громади Володимир Осівський. Втім аграрії мають і певні побоювання, каже він, «тому що ми розуміємо, що шахтар буде отримувати більше зарплати, ніж механізатор».

Відео, яка є головним джерелом дробуток мешканців, від родовища постраждають не повинна: видобуток не вестимуть відкритим способом, а виробництво розташовує на комунальних землях, тож наг залящиками є власників.

Втім місцева влада може лише згодуватися про подробиці угоди, адже вона її не бачила, а до урядової комісії представників громади не допустили. «Остання комунікація була у 2025 році, якраз перед оголошенням перемоги. Ми отримали відповідь, що нас не допускать до комісії. Ми дізналися про перемогу з публікації уряду», — говорить Володимир Осівський.

Фото: надане автором

Володимир Осівський (праворуч)

Тим часом ТОВ «Європейський літій Україна» намагається скасувати результати конкурсу через суд. В одній з **ухвал** (десь, що Київський окружний адміністративний суд ознайомився з повною збіркою та додатками до неї матеріалами за позовом ТОВ «Європейський літій Україна» до Кабінету міністрів України, Мінвідомчої комісії з організації укладення та виконання угод про розподіл продукції щодо ділянок корисних копалин та Міністерства економіки, дозволя та сільського господарства України.

Читайте також **Віктор Ліскі: «Угода зі США наближає Україну до перемоги»**

Ще один позов стосується того, що Добровеличківську громаду ніхто не представляв в комісії. В **ухвалі** йдеться: «До Київського окружного адміністративного суду звернулося ТОВ «Європейський літій Україна» з позовом, в якому просить визнати протиправною бездіяльність Кабінету міністрів України та міністра економіки, довели та сільського господарства України Соловєва Олексія Дмитровича як співголови Міжвідомчої комісії щодо ділянок корисних копалин, крім ділянок надродозволяючих надр, яка поклає в невиконанні до складу Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання угод про розподіл продукції, крім ділянок надродозволяючих надр, представника Добровеличківської селищної ради».

Цей конфлікт — на боротьбу українського бізнесу проти американського, адже «Європейський літій Україна» теж має американського власника. У 2024 році її **купив** американська European Lithium, всі власні акції якого бачились **визнавши** Critical Metals, що базується також у США. До речі, в такій спосіб Critical Metals консолідувала права на гігантське родовище рідкісноземельних елементів Tanbreez у Південній Гренландії — ті скарби, зарари яких Трамп хоче «купити» острів.

Отже, дві компанії з американськими власниками боротимуться за родовище літію на Кіровоградщині у українському суді. І це лише початок металів за запаси цього отриманого металу. За **даними Міжнародного енергетичного агентства**, потреба в літій надрі зростає, якщо зважити на патенти в енергетиці: «У 2023 році на батареї припадає 40% усіх патентів в галузі енергетики: безпрецедентна частка для однієї технологічної галузі. Очікується, що ця частка ще зросте, виходячи з попередніх даних за 2024 та 2025 роки. Китай, Корея та Японія залишаються провідними державними патентів на літій-іонні акумулятори, причому частка Китаю різко зростає за останні десятиліття». **Частка Китаю** у світовому видобутку літію — майже третина, а в переробці — майже дві третини. Тож Добровеличківська громада має шанси стати одним з арени великої геополітичної гри.

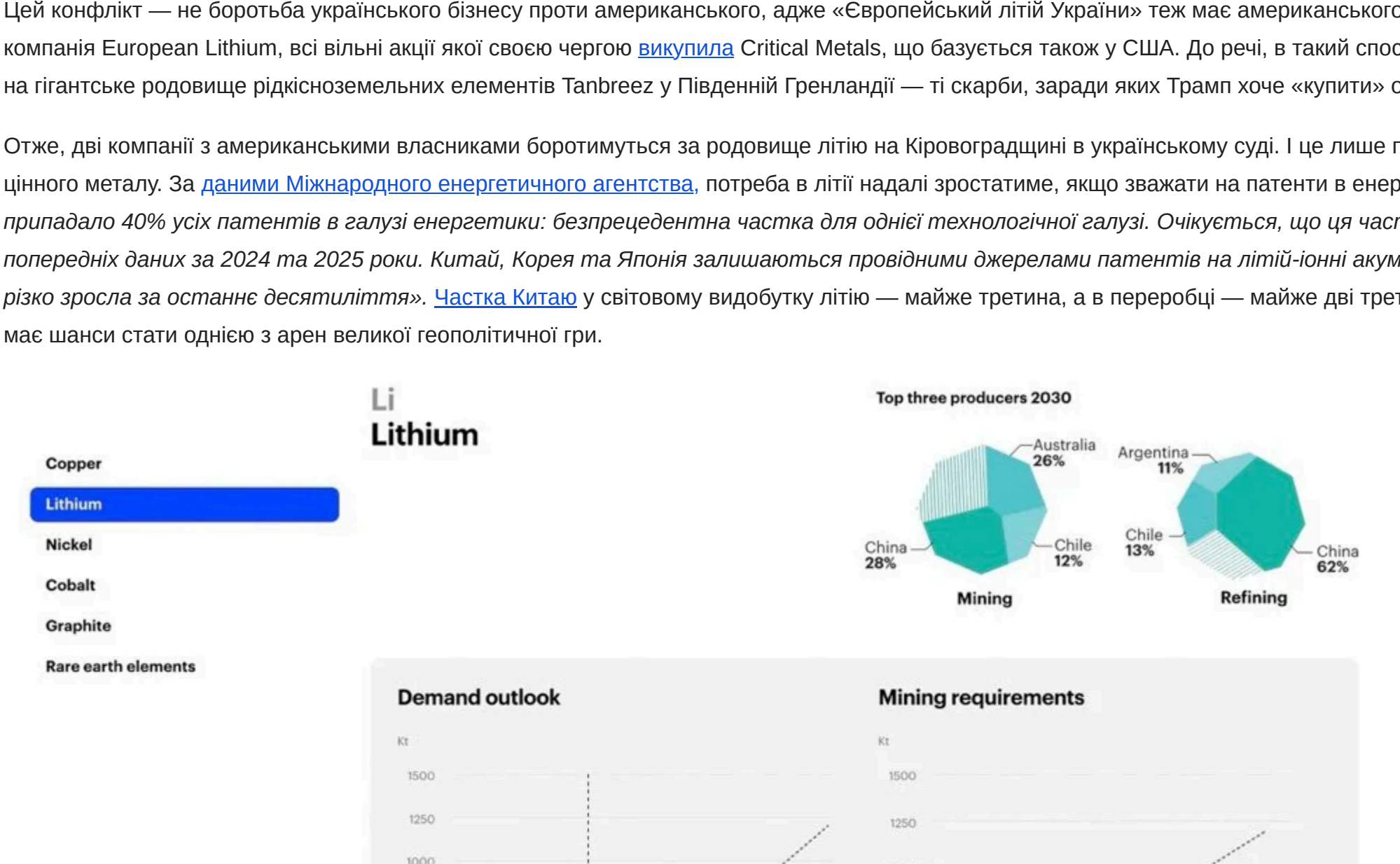

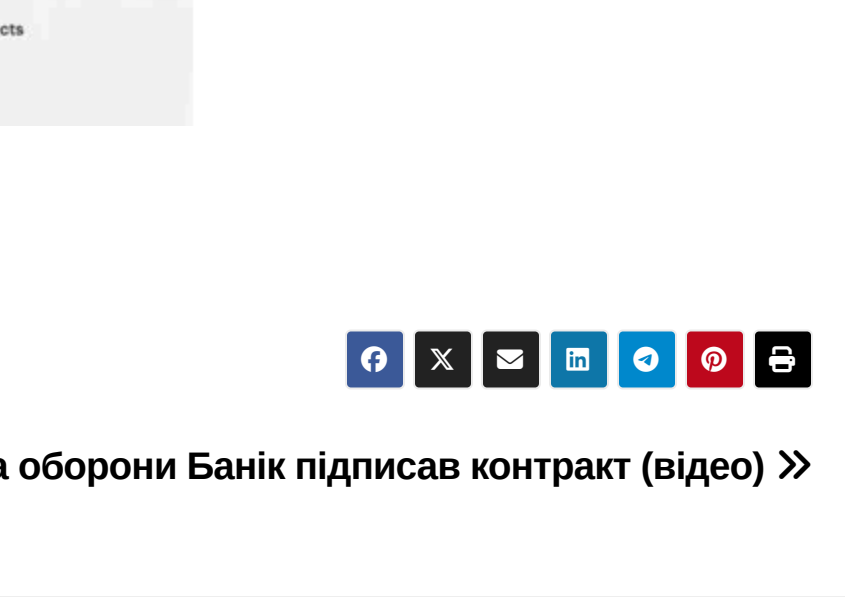
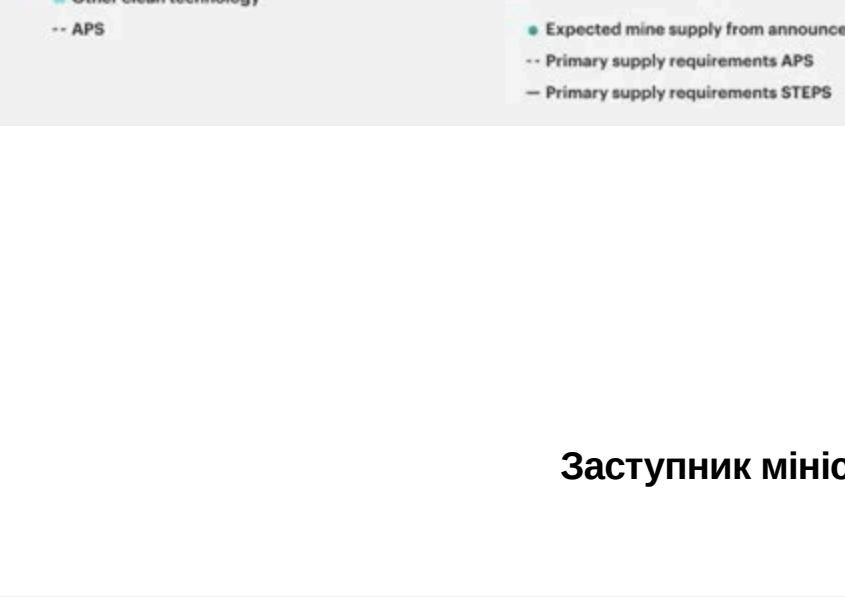
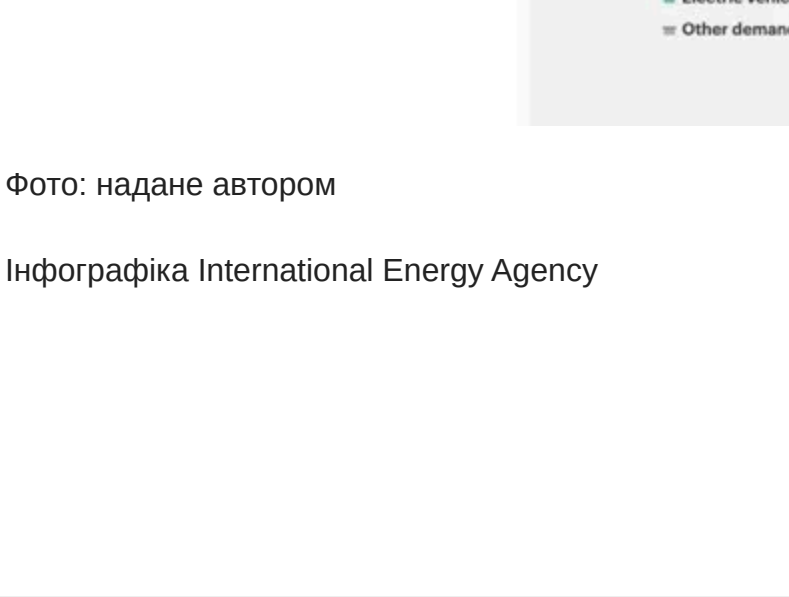
Фото: надане автором

Infografika International Energy Agency

Заступник міністра оборони Банкі підписав контракт (відео) >>

Від Андрій Мірошник

Що новини

Вам буде цікаво

